

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat tanácsi rendeletre a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz létrehozásáról

(COM(2011) 841 final)

(2012/C 229/19)

Előadó: **Richard ADAMS**

Az Európai Bizottság 2011. december 7-én úgy határozott, hogy az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés 203. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat tanácsi rendeletre a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz létrehozásáról

COM(2011) 841 final.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2012. május 10-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2012. május 23–24-én tartott, 481. plenáris ülésén (a május 23-i ülésnapon) 146 szavazattal 5 ellenében, 6 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözli a rendeletjavaslatot, és feltételesen támogatja az Unió nukleáris biztonsági szakértelmének harmadik országokra történő szélesebb körű alkalmazását.

1.2 Az EGSZB megjegyzi, hogy a jelentős, 631 millió eurós pénzügyi referenciaösszeg felügyelete a 2014–2020 közötti időszakban a Fejlesztési és Együttműködési Főigazgatóság – EuropeAid hatáskörében marad, és ugyanazok a szabályok és eljárások lesznek rá irányadók, mint a többi támogatási és fejlesztési politikára. Az EGSZB arra számít, hogy ezáltal javul az elszámoltathatóság, az átláthatóság és az egyéb segélyezési programokkal való összhang.

1.3 Az EGSZB megjegyzi, hogy 2016-tól kezdődően kétfévente jelentést kap az Európai Bizottságtól ennek a programnak a végrehajtásáról, eredményeiről, főbb vívmányairól és az Unió külső pénzügyi támogatására gyakorolt hatásairól, és szívesen vállalja átfogó szerepét a szóban forgó ellenőrzési és felülvizsgálati folyamatban. A programok féldős értékelésének időben történő tervezésével optimalizálni lehet az eredményeséget; erre minden kétséget kizáróan a partnerországokban működő földrajzi programokkal, illetve uniós küldöttségekkel együttműködésben kerül majd sor.

1.4 Az EGSZB megjegyzi, hogy az európai civil társadalomnak általánosságban az atomenergia-fejlesztéssel kapcsolatos nézetei tagállamonként jelentősen eltérnek, és ennek a rendelet egyes vetületeiben egyértelműbben kifejezésre kellene jutnia.

1.5 Az adófizető európai polgárok számára különösen azt kell egyértelművé tenni, hogy a program kiadásainak többsége a helyreállításra irányul, és a kiadásoknak csak elenyésző részét fordítják biztonsági tárgyú tanácsadási programokra azokban a feltörekvő gazdaságokban, ahol biztosítható a politikai és a polgári stabilitás.

1.6 A feltörekvő országok támogatásához az Európai Bizottságnak javasolnia kellene, hogy a nukleáris biztonsági tárgyú tanácsadás nyújtására képes – kisszámú – ország kössön nemzetközi egyezményt az ilyen tárgyú tanácsadási munkával kapcsolatos kritériumokról és feltételrendszeréről. Az említett egyezménytől függetlenül a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz keretében egyértelmű kritériumokat kell bevezetni az azzal kapcsolatos döntéshozatal lehetővé tétele érdekében, hogy egy feltörekvő ország:

— megfelel-e a nemzeti és a nemzetközi stabilitás minimális kritériumainak;

— képes-e és hajlandó-e az atomenergia hasznosításához szükséges közigazgatási, tudományos és műszaki struktúra felállításának garantálására;

— fenntartható módon rendelkezésre tudja-e bocsátani a magas szintű szabályozási kompetencia, a biztonságos műveletekhez szükséges valamennyi eszköz, valamint egy hosszú távon biztonságos hulladékkezelési program garantálásához nélkülözhetetlen pénzügyi, műszaki és ipari erőforrásokat.

1.7 E kritériumoknak nem a rendelet mellékletében, hanem a rendelkező részben kell szerepelniük, mivel a nemzetközi nukleáris biztonsággal, a nemzetközi kapcsolatok biztonságával és a nemzetközi biztonsággal kapcsolatos nagy jelentőségű alapelveket foglalnak magukban.

1.8 Támogatási projektek csak olyan feltörekvő országokban hajthatók végre, amelyek aláírták az atomsorompó-szerződést és jegyzőkönyveit, a nukleáris biztonságról szóló egyezményt, valamint a kiegészítő fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról szóló közös egyezményt.

1.9 Műszaki berendezések beszerzésére csak a biztonság garantálásával kapcsolatos rendkívüli körülmények között biztosíthatók erőforrások. A kritériumokat az Európai Bizottságnak kell kidolgoznia, és azokról a kedvezményezettnek jelentést kell tennie. Üzemeltetők nem részesülhetnek támogatásban.

1.10 Az átláthatóság támogatására az EGSZB ajánlja az aktuális program esettanulmányainak hozzáférhetővé tételét, valamint a EuropeAid honlapja külalakjának és a honlapon belüli hivatkozásoknak a tökéletesítését.

1.11 A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó programnak ösztönöznie és értékelnie kell a kötelező eszközök jogszabályba foglalására való kapacitást az egyes érintett országokban, amennyiben azok a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (NAÜ) szerződéseit, egyezményeit és megállapodásait hajtanák végre vagy fejlesztenék tovább.

1.12 Különösen ajánljuk, hogy kerüljön be a rendeletjavaslatba a nukleáris biztonsági kultúra elszámoltathatóságát és átláthatóságát konkrét fellépésekkel javítani szándékozó, a kedvezményezett államokban vagy az azokkal szomszédos államokban tevékenykedő független civil szervezetek támogatása.

2. Bevezetés

2.1 Az Európán kívüli nukleáris biztonság és védelem kérdéseire időről időre kiemelt figyelem irányul: ez történt többek között Three Mile Island révén 1979-ben, Csernobil révén 1986-ban és Fukusima révén 2011-ben. Ezek a balesetek világszerte hatást fejtenek ki, és rávilágítanak a hiányos tervezésből, az elégtelen biztonsági kultúrából, valamint a nem megfelelő üzemeltetési biztonságból és szabályozási keretből adódó katasztrofális következményekre.

2.2 2010-ben a világszerte 30 országban 441 kereskedelmi atomreaktor működött, amelyek közül sok az 1970-es és az 1980-as években épült, átlagos élettartamuk megközelítőleg 35 év volt. 56 ország mintegy 250 polgári célú kutatóreaktort is üzemeltet. Jelenleg 60 további atomreaktor épül, míg több mint 150 áll tervezés alatt. Új reaktorok elsősorban Kínában, Indiában és Oroszországban, illetve esetlegesen Délkelet-Ázsiában, Dél-Amerikában és a Közel-Keleten épülnek majd. A villamos energia iránti kereslet feltartóztathatatlanul növekszik, és előfordulhat, hogy több állam az atomenergia-export bővítésére is törekszik.

2.3 Függetlenül attól, hogy kialakul-e nukleáris „reneszánsz”, a nagy jelentőségű – esetlegesen globális hatással járó – nukleáris biztonsági kérdések aktuálisak maradnak, amíg csak atomerőművek üzemelnek. Az Unió ezért úgy rendelkezik, hogy a nemzetközi nukleáris biztonság szempontjai jogos érdekeltségi és részvételi területét képezik, különösen mivel az 1957. évi Euratom-Szerződés hatálybalépése óta az Unió kutatási, műszaki, üzemeltetési és szabályozási szakértelmet alakított ki ezen a területen. A világ telepített nukleáris kapacitásának mintegy egyharmadával, valamint a változatos és dinamikus szabályozási és biztonsági rendszerek területén szerzett legszélesebb körű tapasztalatával Európa jelentős tudásbázissal rendelkezik ezen a területen. A harmadik országbeli biztonsági rendszerek potenciális gyengeségeit tragikusan illusztráló csernobili

katasztrófa annak idején dinamikus és proaktív megközelítést ösztönzött a nukleáris biztonsági együttműködés és tudásátadás terén.

2.4 1991-től kezdődően a TACIS (a Független Államok Közösségének szánt szakmai segítségnyújtást célzó) uniós program részeként a nem uniós tagállamok jelentős támogatásban részesültek a nukleáris biztonság területén. A támogatás a biztonság elemzésére, az atomerőműveknek való helyszíni segítségnyújtásra, néhány esetben pedig az erőművek üzemeltetésének javítását célzó berendezések biztosítására, szabályozási és engedélyezési tevékenységekre, valamint hulladékkezelésre irányult. Az Unió hozzájárult szélesebb körű nemzetközi kezdeményezésekhez is, különösen a csernobili fellépéshez. Az Unió mintegy 1,3 milliárd eurót különített el nukleáris biztonságot célzó segítségnyújtásra, különösen Oroszországban és Ukrajnában, és kisebb mértékben Örményországban és Kazahsztánban.

2.5 A 2007-től a TACIS program helyébe lépő, kifejezetten a nukleáris biztonság előmozdítására és fejlesztésére irányuló Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz⁽¹⁾ már nem korlátozódott a Szovjetunió utódállamaira. A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz költségvetése a 2007–2013 közötti időszakban 524 millió euró; az eszköz a nukleáris biztonság javítására, a radioaktív hulladékok biztonságos szállítására, kezelésére és ártalmatlanítására, a korábbi nukleáris telephelyek helyreállítására, valamint a radioaktív anyagok által kibocsátott ionizáló sugárzás elleni védelemre, a vészhelyzetben való készenlétre és a nukleáris biztonság területén folytatott nemzetközi együttműködés előmozdítására irányuló intézkedéseket finanszíroz.

2.6 Az Unió szoros együttműködést folytat a NAÜ-vel, és gyakran biztosít végrehajtási finanszírozást azokhoz az ajánlott programokhoz, amelyek egyébként nem részesülnének támogatásban.

2.7 Új kihívást jelent a harmadik országok atomenergiakapacitás-kiépítési szándéka. Előfordulhat, hogy e harmadik országok némelyikében nincsenek stabil politikai struktúrák, hiányzik a hatalmi ágak elkülönítése és a demokratikus kontroll, a közigazgatási struktúrák nem rendelkeznek elegendő tapasztalattal, és hiányzik a magas kockázattal járó technológiák kezelésével kapcsolatos szakértelem. Ezeknek az országoknak a nukleáris technológia fejlesztésére való közvetett ösztönzése által, hogy nukleáris programjaik az uniós támogatás révén egyfajta hitelességet nyernek, új nukleáris biztonsági kockázatokhoz vezethet.

2.8 Ettől eltekintve és a harmadik országok atomenergiakapacitás-kiépítési szándékaitól függetlenül az EGSZB tudatában van annak, hogy az atomenergia polgári célú felhasználása a plutónium vagy más radioaktív anyagok előállításával jár, és maga után vonja a műszaki szaktudás fejlesztését, ami nemzetközi nukleáris fenyegetéshez és a nemzetközi feszültségek erősödéséhez vezethet. Ezek a kockázatok az instabil harmadik országokban még magasabbak lehetnek.

⁽¹⁾ HL L 81., 2007.3.22., 1. o.

3. A rendeletjavaslat összefoglalása

3.1 A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz létrehozásáról szóló 2007. évi rendeletet átdolgozó jelenlegi rendeletjavaslat többek között felülvizsgálja a földrajzi hatályt, hogy az világszerte kiterjedjen valamennyi harmadik országra, továbbá meghatározza az együttműködés prioritásait és kritériumait. Az intézkedések végrehajtásáért a Fejlesztési és Együttműködési Főigazgatóság – EuropeAid felelős, amely együttműködik az Európai Külügyi Szolgálattal, az Energiaügyi Főigazgatósággal és a Közös Kutatóközponttal. A rendelet különösen az *Unió külső fellépési eszközeinek végrehajtására vonatkozó közös szabályok és eljárások* (COM(2011) 842 final) hatálya alá tartozik. Ez utóbbi rendelkezik a Fejlesztési Együttműködési Eszköz (DCI), a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze (EIDHR), az Európai Szomszédosági Támogatási Eszköz (ENI), a Stabilitási Eszköz (IFS), az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA) és a Partnerségi Eszköz (PI) egyszerűsített végrehajtási megközelítéséről is.

3.2 A rendelet támogatja a harmadik országokban a nukleáris biztonság és a sugárvédelem magas szintjének ösztönzését, valamint a nukleáris anyagokra vonatkozó eredményes és hatékony biztosítéki intézkedések alkalmazását. Ez az átfogó megközelítés egyaránt kiterjed az üzemanyag-bányászatra, az új építéssel, üzemeltetéssel, leszereléssel és hulladékártalmatlánítással kapcsolatos kérdésekre. Az Európai Bizottság szándékai szerint az előrehaladás értékelése a NAÜ szakértői állásfoglalásai tükrében, a kiegészítő üzemanyagra, nukleáris hulladéokra és a leszerelésre vonatkozó stratégiák, a vonatkozó jogszabályi és szabályozási keret és a projektek végrehajtása terén történt fejlődés állapota alapján, valamint a NAÜ vonatkozó nukleáris biztosítéki jelentéseiben azonosított kérdések száma és fontossága alapján fog történni.

3.3 A rendelet stratégiai dokumentumok kidolgozásával, azután pedig – először négy évre, majd további három évre szóló – többéves indikatív programokkal próbál összehangot biztosítani az uniós szakpolitikai célkitűzésekkel és a harmadik országok fejlesztését célzó egyéb intézkedésekkel.

3.4 Melléklet határozza meg a konkrét támogatott intézkedéseket és a nukleáris biztonság célját szolgáló együttműködés kritériumait, köztük a prioritásokat is; az együttműködés keretében hét év alatt 631 millió eurót költenek el.

4. Általános észrevételek

4.1 Az EGSZB tudomásul veszi a nukleáris biztonság célját szolgáló segítségnyújtási és együttműködési programok elmúlt 20 év alatti fejlődésének folyamatát. Jelen rendeletjavaslat folytatja ezt a tendenciát, és megpróbálja egyértelművé tenni, hogy a legfőbb cél a biztonság, nem pedig az atomenergia előmozdítása (COM(2011) 841 final; Melléklet – Kritériumok – utolsó pont). Az EGSZB látja, hogy a program célja nem az, hogy a feltörekvő országokat a nukleáris technológia bevezetésére ösztönözze. Ehhez ésszerű lenne, ha részletesebben kidolgoznák

a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó korábbi és javasolt programok keretében tartozó kiadások egyenlegét. Különösen segítené bizonyos aggodalmak eloszlását, ha egyértelművé lehetne tenni, hogy a program kiadásai túlnyomórészt a helyreállításra irányulnak, és a kiadásokból csak elenyésző részt fordítanak biztonsági tárgyú tanácsadási programokra a feltörekvő gazdaságokban.

4.2 Ez annak a lehetőségnek az elismerését is jelentené, hogy a program korábbi szakaszaiban bizonyos – az atomerőművek kibővített és biztonságos üzemeltetéséhez is szükségszerűen hozzájáruló – operatív intézkedéseket támogató, döntő biztonsági érvek nem voltak teljesen világosak, illetve azokat nem fejtették ki teljesen. Az atomenergia kiaknázása továbbra is olyan kérdés, amely megosztja az európai közvéleményt, míg a legmagasabb szintű nukleáris biztonság ösztönzése általános támogatottságot élvez.

4.3 Az EGSZB véleménye szerint a javaslat nem tárgyalja minden részletre kiterjedően azt a kérdést, hogy a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközzel kapcsolatos uniós kötelezettségvállalás az újonnan kialakuló nukleáris programok hallgatólagos támogatását és ösztönzését jelenti-e, különösen egyes instabil feltörekvő gazdaságokban. Az EGSZB megérti, hogy a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközből nyújtott konkrét projektfinanszírozás szigorú feltételek mellett valósul meg, azonban támogatná az atomenergiát érintő kérdésekkel kapcsolatos, feltételektől mentes kezdeti párbeszédet és vitát bármely harmadik országgal.

4.4 Az Uniónak törekednie kell arra, hogy ne járuljon hozzá a harmadik országokban olyan nukleáris kapacitás-fejlesztéshez, amely új nukleáris biztonsági kockázatokat vagy a nemzetközi biztonságot esetlegesen érintő nukleáris fenyegetéseket válthat ki. Ennek mérlegeléséhez az 1.6. pont javasol kritériumokat. A legmagasabb szintű nukleáris biztonság Unión belüli alkalmazásával az Unió világelső szerepre tarthat igényt az atomenergia legbiztonságosabb polgári célú felhasználása terén.

4.5 A EGSZB szerint a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó programból a korlátozottabb ipari, tudományos és kutatási bázissal rendelkező, valamint kereskedelmi atomenergia-termelési programokkal már rendelkező vagy azokat indítani kívánó, és a stabilitást érintő minimális kritériumoknak megfelelő országoknak nyújtott támogatás értékes, és az Unió közérdekét szolgálja. A NAÜ közreműködésével a bevált módszerek támogatása kifejezetten megerősítheti a korlátozottabb erőforrásokkal rendelkező harmadik országokban alkalmazott műszaki és szabályozási rendszereket. Nehezen tekinthető azonban át, hogy a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó jelenlegi és jövőbeli programok hogyan valósítják meg ezeket az előnyöket.

4.6 Az EGSZB ezért azt javasolja, hogy az Európai Bizottság tegyen további lépéseket a biztonság kiemelkedő szerepének egyértelművé tételére a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó következő programban. Ez magában

foglalhatja az aktuális program rendelkezésre álló esettanulmányainak közzétételét, a EuropeAid honlapja külalakjának és a honlapon belüli hivatkozásoknak a tökéletesítését, valamint általános törekvést az érdemi program fokozott népszerűsítésére. Ez a megközelítés segítené az átláthatóságot és ösztönözné az elszámoltathatóságot is. Mivel a rendelet a magas szintű nukleáris biztonság előmozdítását támogatja, az EGSZB azt javasolja, hogy tegyenek közzé erre a magas szintre vonatkozó példértékű hivatkozásokat, például a Nyugat-európai Nukleáris Hatóságok Szövetségének (WENRA) az új atomerőművekre vonatkozó biztonsági célkitűzésekről szóló nyilatkozatát.

5. Részletes megjegyzések

5.1 Megjegyzendő, hogy a nukleáris biztonsági tárgyú európai irányelvek – a rendeletjavaslatban esetlegesen keltett benyomással ellentétben – nem tartalmaznak műszaki biztonsági szabványokat, és a szabályozási keretben foglalt kötelezettségek is csak néhány általános elvárás tartalmaznak a nukleáris biztonságról szóló egyezményrel összhangban.

5.2 A javaslat azt is megállapítja, hogy az Unión belül átfogó biztonsági értékelés zajlik. A folyamatban lévő „ellenállóképeségi próbák” azonban csak kiegészítő biztonsági értékelést jelentenek, nem tartalmaznak olyan mögöttes biztonsági kritériumokat, amelyek azt a kérdést próbálják megválaszolni, hogy mi történik a biztonsági rendszerek meghibásodása esetén. A javaslat azt is elismeri, hogy a folyamatot korlátozza a rendkívül rövidre szabott időtartam. E korlátok ellenére a nukleáris biztonság uniós megközelítésének ereje abban rejlik, hogy az „ellenállóképeségi próbákat” kívánja a biztonsági kultúra továbbfejlesztésének és javításának, valamint a legmagasabb szintű nukleáris biztonság megvalósításának első lépésévé tenni. Az európai atomerőművek jelenlegi ellenállóképeségi próbáiból levont időközi következtetések rámutatnak arra, hogy további változtatásokra, tökéletesítésekre és szabályozási intézkedésekre lesz szükség. Ezeknek a lehető leghamarabb tükröződnie kell a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó program végrehajtásában és tanácsadási munkájában.

5.3 Figyelembe kell venni, hogy az Unió intézményi szinten nagyon kevés szakértelemmel rendelkezik nukleáris kérdésekben: a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó projekteket leginkább tagállami szervezetek hajtják végre. Bár az Európai Bizottság képes arra, hogy értékes kritikus elemzéssel és észrevételekkel szolgáljon az európai előírások és gyakorlatok sokféleségével kapcsolatban, törekednie kell saját belső kapacitásának és független szakértelmének kiépítésére is.

5.4 A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközzel szemben a javaslat kimondja, hogy az eszköz célja a nukleáris kockázat felszámolása. Megjegyzendő azonban, hogy – tisztán technikai szempontból – bármely más összetett ipari folyamatban rejlő kockázat felszámolásához hasonlóan ennek a célnak a megvalósítása – és különösen a katasztrófális nukleáris balesetek megelőzése – sem garantálható. Egyértelművé kell tenni, hogy a cél az üzemzavaroknak és a baleseteknek a legkorszerűbb ismereteken alapuló megelőzése. Megjegyzendő az is, hogy bármely folyamatban a kockázat felszámolásának vélelmezése nem ösztönöz magas szintű biztonsági kultúrát.

5.5 Az Európai Bizottság az Integrált Hatóság-felülvizsgáló Szolgálat (IRRS) és az üzemeltetés biztonságát vizsgáló csoport (OSART) kiküldetéseit javasolja mutatóként, ezek azonban csak

korlátozott mértékben képviselnek értéket, mivel alapvetően nem felülvizsgáló célt szolgálnak – például nem biztosítottak védelmet a fukusimai baleset ellen sem. Ezen túlmenően egyik kiküldetéstípus sem az atomerőművek nukleáris biztonsági állapotára irányul. Az atomerőművek nemzetközi felügyelete továbbra is összetett és vitás kérdés.

5.6 A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó programoknak – adott esetben – mérlegelniük kell a kötelező eszközök jogszabályba foglalásának ösztönzését is az egyes érintett országokban, amennyiben azok a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (NAÜ) szerződéseit, egyezményeit és megállapodásait hajtják végre vagy fejlesztenék tovább.

5.7 A rendelet indokolása megállapítja, hogy a külső fellépéssel kapcsolatos nyilvános konzultáció során a válaszadók túlnyomó többsége támogatta, hogy a jövőbeli eszközökben és a projektek/programok végrehajtása során jobban összpontosítsanak a nyomonkövetési és értékelési rendszerekre. Az EGSZB elismeri, hogy a EuropeAid – Fejlesztési és Együttműködési Főigazgatóságnak – bár nemrég jött létre – kiterjedt tapasztalat és szakértelem áll rendelkezésére ezen a területen, amit kétségkívül teljes mértékben ki is fog használni.

5.8 Megjegyezzük azonban, hogy a konkrét támogatott intézkedések felsorolása nem tartalmazza a nukleáris biztonsági kultúra elszámoltathatóságát és átláthatóságát konkrét fellépésekkel javítani kívánó, a kedvezményezett államokon belüli vagy kívüli független civil szervezetek támogatását. Erre a Stabilitási Eszköz, valamint a Demokrácia és az Emberi Jogok Európai Eszköze keretében is van lehetőség, és az EGSZB nagyon határozottan azt ajánlja, hogy a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközhöz kapcsolódó program is tartalmazzon ilyen támogatást a megengedhető intézkedései körében.

5.9 Az EGSZB tudomásul veszi, hogy a támogatott intézkedéseknek és az együttműködés kritériumainak a – közös végrehajtási rendeletben előírt vizsgálóbizottsági eljárásnak megfelelően módosítható – mellékletben történő elhelyezése nagyfokú rugalmasságot biztosít. Megfontolandó azonban, hogy a nemzetközi nukleáris biztonsághoz és védelemhez kapcsolódó kulcsfontosságú elvi kérdések ne kerüljenek-e inkább a rendelet rendelkező részébe.

5.10 Az együttműködés kritériumait némi mozgástérrel válaszolja a javaslat. Ezt az EGSZB minden olyan ország esetében üdvözli, amelynek üzemelő atomerőművei vannak. Feltáró vagy előzetes szakaszban helyénvaló lehet harmadik országok széles körével konzultálni. A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz keretében támogatható államokra vonatkozó további korlátozó kritériumok megállapítása nem szolgálna az európai lakosság biztonságát. Véleményünk szerint azokban az országokban, amelyek elszántak arra, hogy megtegyék az első lépéseket az atomenergia segítségével történő villamosenergia-termelés felé, elérhetővé kell tenni az Unió szakértelmét, elemzését és tanácsadását, és emellett fontos kihasználni az aktív, független és szervezett civil társadalomban rejlő lehetőségeket is. A legkörültekintőbb figyelmet azonban annak kell szentelni, hogy a partnerországokban biztosítható legyen a hosszú távú politikai stabilitás és a polgári biztonság.

5.11 Az EGSZB ezért azt javasolja, hogy határozzák meg a Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszközből nyújtott támogatás minimumfeltételeit, valamint dolgozzanak ki egy, a nukleáris biztonsági tárgyú tanácsadási munkával kapcsolatos feltételrendszerrel szülő nemzetközi egyezményt az Unió és a nukleáris biztonsági tárgyú tanácsadás nyújtására képes – kisszámú – ország között. (A kiindulópontot a G8 nukleáris biztonsággal foglalkozó munkacsoportjának megbeszélései, valamint a NAÜ-n, illetve az Unión belül folytatott megbeszélések képeznék.)

Kelt Brüsszelben, 2012. május 23-án.

*az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke*

Staffan NILSSON
